A la conferència "El Dorado i altres mites de la conquesta d'Amèrica", la historiadora Ariadna Baulenas va resumir les principals expedicions que van fer al s.XVI els conqueridors castellans per trobar or, donant fe a llegendes locals. Els més de 5.700 Kg d'or i 11.000 Kg de plata pagats pel rescat d'Atahualpa, en bona part repartits entre les tropes castellanes, van fer creure que en aquelles terres es podien trobar tresors immensos.

L'expedició més coneguda és la de El Dorado, quan Sebastian de Balalcázar, al que Pizarro li va treure la governació de Quito, fa una expedició de 1200 Km fins el llac Gautavita, a Colombia, on la llegenda parlava d'un home daurat. Dues altres expedicions procedents del nord també hi van arribar, sense trobar-hi res. De fet la llegenda es basava en un ritual indígena on cobrien de pols d'or el nou cap de la tribu i feien una cerimònia al mig del llac.

D'altres mites rellevants que van originar grans expedicions són les del País de Meta, el País de la Canyella, que va fer recórrer tot el riu Amazones, La font de l'eterna joventut , a les Antilles, Les set ciutats de Cibola i El Plateado.

Com s'explica que aquells exploradors es juguessin la vida en expedicions tant arriscades? Hi ha quatres factors importants: 1) L'ambició per obtenir riqueses i glòria personal, 2) La cosmovisió alterada per relats com els de Marco Polo, on tot era possible, 3) L'astúcia dels indígenes, que fomentaven els mites per allunyar els conqueridors i 4) L'interès de la monarquia i els bisbes de que s'exploressin nous territoris sense haver de pagar res.